

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Հայերեն

أرمني

كَيْفِيَّةُ صَلَاةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Մարգարեի ﷺ աղոթքի ձևը

Արժանապատիվ Շեյխ
Արդուլազիզ իբն Արդուլլահ իբն Բազ

كَيْفِيَّةُ صَلَاةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Մարգարեի ﷺ աղոթքի ձևը

لَفَضِيلَةِ الشَّيْخِ الْعَلَّامَةِ
عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ
غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ وَلِلْمُسْلِمِينَ

Արժանապատիվ Շեյխի
Աբդուլազիզ իբն Աբդուլլահ իբն Բազ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Մարգարեի ﷺ աղոթքի ձևը

Արժանապատիվ Շեյխ
Աբդուլազիզ իբն Աբդուլլահ իբն Բազ

Ամենաբարեգութ, ամենաաղոթմած Ալլահի անունով

Փառք լինի միայն Ալլահին, և խաղաղություն ու օրինանք լինի Նրա ծառային և Մարգարեին՝ մեր մարգարե Մուհամմադին, Նրա ընտանիքին և ուղեկցորդներին:

Ահա համառոտ խոսքեր Մարգարեի (ﷺ) աղոթքի նկարագրության մասին, որոնք ցանկացա ներկայացնել յուրաքանչյուր մուսուլման տղամարդու և կնոջ, որպեսզի յուրաքանչյուր ոք, ով կարդա դրանք, ջանա ընդօրինակել նրան այդ հարցում՝ համաձայն նրա (ﷺ) խոսքի.

(صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي).

«Աղոթե՛ք այնպես, ինչպես տեսել եք ինձ աղոթելիս»¹ Եվ ընթերցողին՝ դրա բացատրությունը:

1- Վուդուի (կրոնական լվացման) կատարյալ իրականացումը, այսինքն՝ լվացվել այնպես,

¹ Հաղորդել է Ալ-Բուխարին, համար 605:

ինչպես Ալլահն է պատվիրել՝ համաձայն Նրա՝
Ամենաբարձրի խոսքի.

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى
الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ...﴾.

«..Օվ դուք, ովքեր հավատք եք ընծայել, երբ
կանգնում եք Աղոթքի (նամազի, սուլաթի), ապա
լվացեք ձեր դեմքերը և ձեր ձեռքերը մինչև
արմունկները, և սրբեք ձեր գլուխները, և ձեր
ոտքերը մինչև կոճերը...»: [Սուրա «Ալ-Մաիդա»
— 6-րդ այաթը:] Այաթ:

Եվ Մարգարեի (խաղաղություն և օրհնություն
լինի նրան) խոսքը.

(لَا تُقْبَلُ صَلَاةٌ بِغَيْرِ طَهْوَرٍ).

«Աղոթքը(սուլաթը), ընդունելի չէ առանց
կրոնական մաքրության»:¹

Եվ նրա (խաղաղություն և օրհնություն նրան)
խոսքը նրան, ով վատ կատարեց իր աղոթքը.

(إِذَا قُمْتَ إِلَى الصَّلَاةِ، فَاسْبِغِ الوُضُوءَ).

«Երբ աղոթքի ես կանգնում, ապա լիարժեք
կատարիր վուդուն(լվացումը)»:²

2- Աղոթողն իր ամբողջ մարմնով շրջվում է
դեպի Քիբլան, որը Քաաբան է, որտեղ էլ որ նա
լինի, իր սրտում մտադրվելով կատարել այն

¹ Հաղորդել է Մուսլիմը, համարով (224):

² Հաղորդել է Ալ-Բուխարին, համար 5782:

աղոթքը, որը ցանկանում է՝ լինի դա պարտադիր, թե կամավոր: Եվ նա լեզվով չի արտասանում մտադրությունը, քանի որ լեզվով արտասանելը օրինական չէ, այլ նորամուծություն է, որովհետև Մարգարեն (ﷺ) չի արտասանել մտադրությունը, ոչ էլ նրա ուղեկիցները (Ալլահը գոհ լինի նրանցից): Եվ նա պետք է իր առջև դնի մի սուտրա (արգելք), որի ուղղությամբ աղոթի, եթե նա իմամ է կամ աղոթում է միայնակ: Դեպի Քիբլան դառնալը աղոթքի պայման է, բացառությամբ կրոնագետների գրքերում պարզաբանված որոշակի հայտնի բացառիկ դեպքերի:

3- Արտասանում է Թաքբիրաթ ալ-Իհրանը՝ ասելով. «Ալլահու աքբար»՝ հայացքը հառելով իր խոնարհման վայրին:

4. Թաքբիրն ասելիս ձեռքերը բարձրացնում է ուսերին կամ ականջներին հավասար:

5. Ձեռքերը դնում է կրծքին՝ աջը ձախ ավի, դաստակի և նախաբազկի վրա, քանի որ այդպես է հաստատված Մարգարեից ﷺ:

6. Սուննա է կարդալ բացման աղոթքը, որն է՝
(اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ، كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ
نَقِّنِي مِنَ الْخَطَايَا كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْ خَطَايَايَ بِالْمَاءِ
وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ).

Օ՛ Ալլահ՛ի, հեռացրու՛ ինձ իմ մեղքերից, ինչպես
որ հեռացրել ես արևելքն արևմուտքից: Օ՛

Ալլա՛հ, մաքրի՛ր ինձ մեղքերից, ինչպես սպիտակ զգեստն է մաքրվում կեղտից: Օ՛ Ալլա՛հ, լվացի՛ր ինձ մեղքերը ջրով, ձյունով և կարկուտով:¹

Եվ եթե կամենա, դրա փոխարեն ասում է.

(سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا عَزَّوَجَلَّ)

Փա՛ռք և պատիվ Քեզ ո՛վ Աստված (Ալլահ), և օրինյալ է Բո անունը, և բարձրյալ է Բո մեծությունը, և գոյություն չունի աստված, բացի Քեզնից:² Եվ եթե նա այս երկուսից բացի Մարգարեից ﷺ հաստատված այլ բացման աղոթքներով հանդես գա, ապա դրանում վատ բան չկա: Եվ ավելի լավ է, որ երբեմն սա անի, երբեմն՝ մյուսը, քանի որ այդպես հետևելն ավելի ամբողջական է: Ապա ասում է. «Այսպիսինում եմ Ալլահին՝ քարկոծված սատանայից: Հանուն Ալլահի՛ Ողորմածի, Գթառատի», և կարդում է «Ալ-Ֆաթիհա» սուրան՝ իր խոսքի համաձայն.

(لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ)

«Աղոթք չկա նրա համար, ով չի կարդում Գրքի բացումը (Ալ-Ֆաթիհան)»³: Դրանից հետո նա ասում է «Ամին»՝ բարձրաձայն՝ բարձրաձայն աղոթքներում, և մտքում՝ լուռ աղոթքներում: Այնուհետև նա կարդում է Կուռանից (Ղուրանից)

¹ Հաղորդել է ալ-Բուխարին, համար (744), և Մուսլիմը, համար (598):

² Հաղորդել է Մուսլիմը, թիվ (399):

³ Հաղորդել է ալ-Բուխարին, համար (756):

այն, ինչ իրեն հեշտ է տրվում: Նախընտրելի է, որ «Ալ-Ֆաթիհա»-ից հետո Ջուհր, Ասր և Իշա աղոթքներում նա կարդա միջին երկարության սուրաններից, Ֆաջր աղոթքում՝ երկարներից, իսկ Մադրիբ աղոթքում՝ երբեմն երկարներից, երբեմն էլ՝ կարճերից՝ գործելով այդ մասին հաղորդված հաղիսների համաձայն:

7- «Ալլահու Ակբար» արտասանելով՝ խոնարհվում է (ռուբու)՝ ձեռքերը բարձրացնելով մինչև ուսերի կամ ականջների բարձրությանը, գլուխը պահելով մեջքին հավասար, իսկ ձեռքերը՝ մատները տարածած, դնում է ծնկներին: Խոնարհման մեջ հանգստություն է գտնում և ասում. «Սուբհանա Ռաբբիյալ 'Ազիմ» (Փառք և պատիվ լինի իմ Ամենաբարձրյալ Տիրոջը): Նախընտրելի է այն կրկնել երեք կամ ավելի անգամ, և ցանկալի է դրա հետ միասին ասել նաև.

(سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي).

«Սուբհանակա Ալլահումնա ուա բիհամդիկա, Ալլահումնա դֆիրլի»(Փառք և պատիվ Քեզ իմ Տեր, Օվ Ալլահ ներիր ինձ)¹:

8- Գլուխը ռուբուից բարձրացնում է՝ ձեռքերը հասցնելով ուսերի կամ ականջների բարձրությանը և ասելով՝ Ալլահը լսեց իրեն փառաբանողին: Իմամ լինի, թե միայնակ

¹ Հաղորդել են ալ-Բուխարին՝ թիվ (817), և Մուսլիմը՝ թիվ (484):

աղոթող, ոտքի կանգնելիս նա ասում է.

(رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ مِلْءُ السَّمَوَاتِ وَمِلْءُ الْأَرْضِ،
وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ).

«Տեր մեր, փառք լինի Թեզ, առատ, բարի և օրհնյալ փառք, որ լցնում է երկինքներն ու երկիրը, և այն ամենը, ինչ Դու կամենաս դրանցից հետո»:¹

Իսկ եթե նա իմամին հետևող է, ապա բարձրանալիս ասում է. «Տե՛ր մեր, փառք լինի քեզ...» մինչև նախկինում նշվածի ավարտը, և եթե նրանցից յուրաքանչյուրն ավելացնի՝ այսինքն՝ իմամը, նրան հետևողը և միայնակ աղոթողը.

(أَهْلَ النَّاءِ وَالْمُجِدِّ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُنَّا لَكَ عَبْدًا: اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا
أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِي لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ).

«Ո՛վ Գովասանքի և Փառքի Արժանի: Ճշմարիտ է ծառայի խոսքը, և մենք բոլորս Բո ծառաներն ենք: Օ՛ Ալլահ, Բո տվածը խափանող չկա, և Բո արգելածը տվող չկա, և հարուստին իր հարստությունը Բո դեմ օգուտ չի տա»:² Այն հասան է (ճիշտ է), քանի որ դա հաստատված է նրանից:

Ցանկալի է, որ նրանցից յուրաքանչյուրը, այսինքն՝ իմամը, հետևողը և միայնակ

¹ Հաղորդել են ալ-Բուխարին՝ թիվ (711), և Մուսլիմը՝ թիվ (598):

² Հաղորդել է Մուսլիմը, համար (477):

աղոթողը, իր ձեռքերը դնի կրծքին, ինչպես որ արել էր խոնարհումից (ռուկուլից) առաջ կանգնած ժամանակ, քանի որ դա հաստատված է Մարգարեից ﷺ՝ Ուսիլ իբն Հուջրի և Սահլ իբն Սաադի (թող Ալլահը գոհ լինի նրանց երկուսից) հաղիսով:

9. Նա խոնարհվում է՝ ասելով «Ալլահու ակբար», դնելով իր ծնկները ձեռքերից առաջ, եթե դա իր համար հեշտ է: Իսկ եթե դա իր համար դժվար է, նա իր ձեռքերն է դնում ծնկներից առաջ՝ ոտքերի և ձեռքերի մատները ուղղելով դեպի Քիբլան, ձեռքերի մատները միացրած և ուղիղ պահելով: Նա հենվում է իր յոթ անդամների վրա՝ ճակատը՝ քթի հետ միասին, երկու ձեռքերը, երկու ծնկները և երկու ոտքերի մատների ծայրերը: Եվ նա ասում է. «Սուբհանա Ռաբբիյալ-Ա'լա»: Սուննա է դա ասել երեք կամ ավելի անգամ, և դրա հետ միասին ցանկալի է ասել.

(سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي).

«Փա՛ռք քեզ, ո՛վ Ալլահ, մեր Տեր, և քո գովքով: Ո՛վ Ալլահ, ներիր ինձ»: Եվ նա շատ է աղոթում՝ համաձայն Մարգարեի (Ալլահի օրհնությունն ու խաղաղությունը լինի նրա վրա) խոսքի.

(أَمَّا الرُّكُوعُ، فَعَظَّمُوا فِيهِ الرَّبَّ، وَأَمَّا السُّجُودُ، فَاجْتَهَدُوا فِي الدُّعَاءِ، فَقَمِينٌ أَنْ

يُسْتَجَابَ لَكُمْ).

«Կիսախոնարհման (ռուկուլի) ժամանակ մեծարե՛ք Տիրոջը, իսկ գետնին խոնարհման

(սուլջուղի) ժամանակ ավելացրե՛ք ձեր խնդրանքները, քանզի հավանական է, որ ձեզ կպատասխանվի¹:

Եւ իր Տիրոջից խնդրում է այս և հաջորդ կյանքի բարիքը, Անկախ նրանից՝ աղոթքը պարտադիր է, թե կամավոր, նա իր բազուկները հեռու է պահում կողքերից, որովայնը՝ ազդրերից, իսկ ազդրերը՝ սրունքներից, և իր նախաբազուկները բարձրացնում է գետնից՝ ըստ Մարգարեի ﷺ խոսքի.

(اعْتَدُوا فِي السُّجُودِ، وَلَا يَبْسُطْ أَحَدُكُمْ ذِرَاعَيْهِ انْبِساطِ الْكَلْبِ).

«Ուղղվե՛ք Սուլջուղի՝ խոնարհման ժամանակ, և թող ձեզնից ոչ ոք իր նախաբազուկները շան պես չփռի»:²

10. Թաքքիր (Ալլահու աքբար) ասելով՝ գլուխը բարձրացնում է, ձախ ոտքը փռում է և նստում դրա վրա, աջ ոտքը ուղղահայաց է պահում, ձեռքերը դնում է ազդրերին և ծնկներին, և ասում է.

(رَبِّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي وَعَافِنِي وَاجْبُرْنِي).

«Տե՛ր իմ, ների՛ր ինձ, ողորմի՛ր ինձ, առաջնորդի՛ր ինձ, ապրուստ տո՛ւր ինձ, առողջացրո՛ւ ինձ և մխիթարի՛ր ինձ»:³. Եվ

¹ Հաղորդել է Մուսլիմը, համար (479):

² Հաղորդել են Բուխարին (788) և Մուսլիմը (493):

³ Հաղորդում են Թիրմիզին (284), Աբու Դաուդը (850) և Իբն Մաջան (898):

հանգստանում է այս նստվածքի մեջ:

11- Թաքքիր արտասանելով՝ կատարում է երկրորդ սաջդան, և դրանում անում է նույնը, ինչ առաջինում:

12- Գլուխը բարձրացնում է՝ ասելով «Ալլահու Ակբար» (թաքքիր), և կարճ նստում է, ինչպես երկու խոնարհումների (սաջդա) միջև նստելն է: Սա կոչվում է «հանգստի նստել» (ջալսաթ ալ-խաթիրահա), և այն ցանկալի (մուսթահաթ) է: Եթե այն բաց թողնի, մեղք չի համարվի: Դրա ընթացքում ոչ հիշատակում (գիքր) է արվում, ոչ էլ աղոթք (դուա): Ապա ոտքի է կանգնում երկրորդ ռաքաաթի համար՝ հենվելով իր ծնկներին, եթե դա իր համար հեշտ է: Իսկ եթե դժվար է, ապա հենվում է գետնին: Այնուհետև կարդում է «Ալ-Ֆաթիհան» և ինչ-որ հատված Կուռանից (Դուրանից) «Ալ-Ֆաթիհայից» հետո, ապա անում է այնպես, ինչպես արել է առաջին ռաքաաթում:

13- Եթե աղոթքը (նամազը) երկու ռաքաաթ է, ինչպես առավոտյան, ուրբաթ օրվա և երկու տոների աղոթքները, ապա երկրորդ սաջդայից (գետնին խոնարհվելուց) հետո նստում է՝ աջ ոտքը ուղղած, իսկ ձախ ոտքի վրա նստած: Աջ ձեռքը դնում է աջ ազդրին՝ բոլոր մատները բռունցք անելով, բացի ցուցամատից, որով ցույց է տալիս միաստվածությունը (թաուհիդր): Եվ եթե աջ ձեռքի ճկույթն ու մատնեմատը բռունցք անի, իսկ բթամատն ու միջնամատը օղակ

կազմեն և ցուցանատով ցույց տա, դա նույնպես լավ է, քանի որ երկու ձևերն էլ հաստատված են մարգարեից ﷺ: Նախընտրելի է երբեմն այսպես անել, երբեմն՝ այնպես: Ձախ ձեռքը դնում է ձախ ազդրին և ծնկին: Ապա այս նստած դիրքում կարդում է թաշահուդը, որն է՝

(التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ).

«Բոլոր ողջույնները, աղոթքները և բարիքները Ալլահին են: Խաղաղություն քեզ, ո՛վ Մարգարե, և Ալլահի ողորմությունն ու Նրա օրհնությունները: Խաղաղություն մեզ և Ալլահի բարեպաշտ ծառաներին: Վկայում եմ, որ չկա աստվածություն, բացի Ալլահից, և վկայում եմ, որ Մուհամմադը Նրա ծառան է և Նրա առաքյալը»: Ապա ասում է.

(اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ؛ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ؛ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ).

«Ո՛վ Ալլահ, օրհնի՛ր Մուհամմադին և Մուհամմադի ընտանիքին, ինչպես որ օրհնեցիր Աբրահամին և Աբրահամի ընտանիքին: Իրավի, Դու Գովելի ես, Փառավոր: Եվ օրհնություն տուր Մուհամմադին և Մուհամմադի ընտանիքին, ինչպես որ օրհնեցիր Աբրահամին և Աբրահամի

ընտանիքին: Իրավի, Դու Գովելի ես, Փառավոր»:1

Ե՛ւ Ալլահից ապաստան է խնդրում չորս բաներից՝ ասելով.

(اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ).

«Օ՛ Ալլահ, ապաստան եմ փնտրում Բեզ մոտ Դժոխքի տանջանքից, և գերեզմանի տանջանքից, և կյանքի ու մահվան փորձությունից, և կեղծ մեսիա դաջջալի փորձության չարիքից»2:

Այնուհետև նա աղոթում է այն ամենի համար, ինչ կամենում է այս աշխարհի և հանդերձյալ կյանքի բարիքներից, և եթե նա աղոթում է իր ծնողների կամ այլ մուսուլմանների համար, ապա դրանում վատ բան չկա՝ անկախ նրանից՝ աղոթքը պարտադիր է, թե կամավոր, հիմնվելով Մարգարեի ﷺ խոսքի ընդհանրականության վրա, որը նշված է Իբն Մասուդի (թող Ալլահը գոհ լինի նրանից) հադիսում, երբ նա նրան սովորեցրեց թաշահուդը:

(ثُمَّ لِيَتَّخِذَ مِنَ الدُّعَاءِ بَعْدَ أَعْجَبَهُ إِلَيْهِ فَيَدْعُو).

«Ապա թող դրանից հետո աղոթքներից ընտրի իրեն ամենահաճելին և աղոթի»3: Մեկ այլ

1 Հադորդել է ալ-Բուխարին, համար (797), և Մուալիմը, համար (402):

2 Հադորդել են ալ-Բուխարին՝ թիվ (1311), և Մուալիմը՝ թիվ (588):

3 Հադորդել է Նասահին, թիվ (1298):

տարբերակով՝

(ثُمَّ لِيَخْتَرُ مِنَ الْمَسْأَلَةِ مَا شَاءَ).

«Ապա թող խնդրանքից ընտրի այն, ինչ կամենա»:¹

Եվ սա ընդգրկում է այն ամենը, ինչ օգուտ է տալիս ծառային այս աշխարհում և հանդերձյալում: Այնուհետև խաղաղության ողջույն է տալիս աջ և ձախ կողմերին՝ ասելով. «Խաղաղությունն ձեզ և Ալլահի ողորմությունը, խաղաղությունն ձեզ և Ալլահի ողորմությունը»:

14- Եթե աղոթքը եռակի է, ինչպես Մադրիբը, կամ քառակի, ինչպես Չուհրը, Ասրը և Իշան, նա կարդում է վերոհիշյալ Թաշահուդը՝ Մարգարեի (ﷺ) վրա օրհնություններով, ապա ոտքի է կանգնում՝ հենվելով ծնկներին, ձեռքերը բարձրացնելով մինչև ուսերի կամ ականջների բարձրությանը՝ ասելով. «Ալլահու Ակբար», և դնում է դրանք՝ այսինքն՝ ձեռքերը, կրծքին, ինչպես նախկինում նշվեց, և կարդում է միայն Ալ-Ֆաթիհան: Եվ եթե նա երբեմն Չուհրի երրորդ և չորրորդ ռաքաաթներում Ալ-Ֆաթիհայից ավելին է կարդում, դրանում վատ բան չկա, քանի որ դրա մասին վկայություն կա Մարգարեից (ﷺ)՝ Աբու Մահիդի (թող Ալլահը գոհ լինի նրանից) հադիսից: Եվ եթե նա առաջին Թաշահուդից հետո բաց թողնի Մարգարեի (ﷺ) վրա օրհնությունները,

¹ Հադորդել է Մուսլիմը, համար (402):

դրանում վատ բան չկա, քանի որ դա ցանկալի է և ոչ պարտադիր առաջին Թաշահուդում: Ապա նա Թաշահուդ է կարդում Մադրիբի երրորդ ռաքաաթից հետո և Չուհրի, Ասրի և Իշայի չորրորդ ռաքաաթից հետո, ինչպես նշվեց երկու ռաքաաթանոց աղոթքի դեպքում, ապա սալամ է (ողջոյն է) տալիս իր աջ և ձախ կողմերին, և երեք անգամ ներողություն է խնդրում Ալլահից (ասելով ասթադֆիրուլլահ), ապա ասում է.

(اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ).

«Ալլահումնա անտա Ասսալամու ու մինկասսալամ, թաքարոքթա յա զալ Չալալի ուալ Իքրոմ»: (Տե՛ր Ալլա՛հ, Դու ես Խաղաղությունը, և Քեզանից է խաղաղությունը: Օրհնյալ ես Դու, ո՛վ Փառքի և Պատվի Տեր):¹ Նախքան մարդկանց դառնալը, եթե իմամ է, ապա ասում է.

(لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجُدُّ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ التَّعَمُّةُ وَ لَهُ الْفَضْلُ، وَ لَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَ لَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ).

«Չկա աստվածություն, բացառությամբ Ալլահի, Նա միակն է, չունի որևէ համատեղող: Նրան է պատկանում թագավորությունը, Նրան՝

¹ Հադիթով է Մուսլիմը, համար (591):

գովասանքը, և Նա ի գորու է ամեն բանի: Ոչ մի գորություն և ուժ չկա, բացի Ալլահից: Ո՛վ Ալլահ, ոչ ոք չի կարող արգելել Քո տվածը, և ոչ ոք չի կարող տալ Քո արգելածը: Եվ ոչ մի հարստություն ու դիրք չի օգնի իր տիրոջը Քո դիմաց: Չկա աստված, բացառությամբ Ալլահի, և մենք ոչ ոքի չենք երկրպագում, բացի Նրանից: Նրան է պատկանում շնորհը, Նրան՝ առատաձեռնությունը, և Նրան՝ լավագույն գովասանքը: Չկա աստված, բացառությամբ Ալլահի՝ անկեղծորեն նվիրելով Նրան մեր հավատքը, թեկուզ և անհավատները ատեն դա:¹

Նա երեսուներեքական անգամ փառաբանում է Ալլահին, գովաբանում է Նրան և մեծարում է Նրան, իսկ հարյուրը լրացնելու համար ասում է. «Չկա ուրիշ աստված բացի Ալլահից, Նա մենակ է, չունի ոչ մի համահավասար եւ գործընկեր: Նրան է պատկանում իշխանությունը և փառքը, և Նա ամեն ինչի վրա իզորու է»: Ամեն նամազից հետո կարդում է Այաթ ալ-Քուրսին, «Ալ-Իխլաս», «Ալ-Ֆալակ» և «Ան-Նաս» սուրաները: Ցանկալի է այս երեք սուրաները երեքական անգամ կրկնել Ֆաջրի և Մադրիբի նամազներից հետո, քանի որ դրանց մասին հադիսներ են փոխանցվել Մարգարեից : Այս բոլոր զիբրերը(հիշատակումները) սուննա են և ոչ պարտադիր:

¹ Հադորդել է Մուսլիմը, համար (402)

Յուրաքանչյուր մուսուլման տղամարդու և կնոջ համար սահմանված է աղոթել չորս ռաքաաթ կեսօրվա (Չուհր) աղոթքից առաջ և երկու ռաքաաթ դրանից հետո, երկու ռաքաաթ մայրամուտի (Մադրիբ) աղոթքից հետո, երկու ռաքաաթ գիշերային (Իշա) աղոթքից հետո և երկու ռաքաաթ արևածագի (Ֆաջր) աղոթքից առաջ: Ընդհանուր՝ տասներկու ռաքաաթ: Այս ռաքաաթները կոչվում են «Ռաուաթիբ», քանի որ Մարգարեն ﷺ պարբերաբար կատարում էր դրանք իր բնակավայրում: Իսկ ճանապարհորդության ժամանակ նա դրանք բաց էր թողնում, բացառությամբ Ֆաջրի սուննայի և Վիտրի, քանզի նա (Ալլահի խաղաղությունը եւ օրհնությունը նրան) պահպանում էր դրանք ինչպես մշտական բնակության վայրում, այնպես էլ ճանապարհորդության ընթացքում: Նախընտրելի է, որ այս ռաուաթիբ աղոթքները և Վիտրը կատարվեն տանը, իսկ եթե դրանք մզկիթում կատարվեն, ապա դա ևս թույլատրելի է, համաձայն Մարգարեի (Ալլահի խաղաղությունը եւ օրհնությունը նրան) խոսքի.

(أَفْضَلُ صَلَاةِ الْمَرْءِ فِي بَيْتِهِ، إِلَّا الصَّلَاةَ الْمَكْتُوبَةَ).

«Մարդու լավագույն աղոթքը նրա տանն է, բացառությամբ պարտադիր աղոթքի»:¹

¹ Հաղորդել է ալ-Բուխարին, թիվ (6860):

Եվ այս ռաքաաթների պահպանումը դրախտ մտնելու պատճառներից է՝ համաձայն Մարգարեի ﷺ խոսքի.

(مَنْ صَلَّى عَشْرَةَ رَكْعَةً فِي يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، بُنِيَ لَهُ بِهِنَّ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ).

«Ով մեկ օր ու գիշերվա ընթացքում տասներկու ռաքաաթ աղոթք կատարի, նրա համար դրանց դիմաց Դրախտում տուն կկառուցվի»¹:

Եվ եթե նա չորս աղոթի Ասրից առաջ, և երկու՝ Մադրիբի աղոթքից առաջ, և երկու՝ Իշայի աղոթքից առաջ, ապա դա լավ է, քանի որ Մարգարեից ﷺ հաստատվել է այն, ինչը վկայում է դրա մասին: Եվ եթե նա չորս աղոթի Չուհրից հետո և չորս՝ դրանից առաջ, ապա դա լավ է՝ նրա ﷺ ասածի համաձայն.

(مَنْ حَافَظَ عَلَى أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ قَبْلَ الظُّهْرِ، وَأَرْبَعٍ بَعْدَهَا حَرَمَهُ اللهُ عَلَى النَّارِ).

«Ով աղոթի չորս ռաքաաթ Չուհրի (կեսօրվա) աղոթքից առաջ և չորս դրանից հետո, Ալլահը նրան կարգելի դժոխքի կրակին»²: Իմաստն այն է, որ նա կեսօրվա աղոթքից հետո երկու ռաքաաթ է ավելացնում սովորական սուննա աղոթքին, քանի որ սովորական սուննա աղոթքը չորս ռաքաաթ է դրանից առաջ և երկու՝ դրանից հետո: Եվ եթե նա դրանից հետո երկու ռաքաաթ

¹ Հադորդել է Մուսլիմը, համարով (728):

² Հադորդել է Ահմադը՝ թիվ (25547), ալ-Թիրմիզին՝ թիվ (393), և Աբու Դաուդը՝ թիվ (1077):

ավելացնի, ապա կիրականանա այն, ինչ նշված է Ումմ Հաբիբայի (Ալլահը գոհ լինի նրանից) հադիսում:

Եվ Ալլահն է հաջողություն պարգևողը, և թող Ալլահի օրհնությունն ու խաղաղությունը լինի մեր մարգարե Մուհամմադի՝ Աբդուլլահի որդու, նրա ընտանիքի, նրա ուղեկիցների և նրանց հետևորդների վրա՝ բարությանը մինչև Դատաստանի օրը:

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and
the Prophet's Mosque in languages.

